

تحلیلی بر عامل روانشناختی ترس از فناوری و دانش رایانه‌ای در

مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

۱- زری سعیدی*، ۲- زهرا تهوری**

- ۱- عضو هیأت علمی گروه آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
۲- دانشجوی دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران، مدرس گروه آموزش زبان فارسی دانشگاه مجازی جامعه‌المصطفی
(تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۳/۰۷؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۰/۰۳)

چکیده

با جهانی‌شدن ابزارهای فناوری و پیشرفت سریع فناوری اطلاعات، به‌کارگیری رایانه و سایر ابزارهای فناوری در تدریس، امری ضروری گردیده است و به تبع آن معلمان و مدرسان در حیطه آموزش زبان نیز باید از این ابزارها به منظور افزایش تأثیر تدریس استفاده نمایند. نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد اگرچه اکثر معلمان و مدرسان تمایل دارند تا از این ابزارها در تدریس مهارت‌های زبانی استفاده کنند، اما به علت وجود ترس از به‌کارگیری ابزارهای فناوری در کلاس درس از این امر امتناع می‌ورزند. هدف پژوهش حاضر بررسی و تحلیل رابطه احتمالی میان ترس از فناوری و دانش رایانه‌ای مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بوده است. در راستای هدف این پژوهش، ۴۰ مدرس زبان فارسی از دو مرکز آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. آنها به سه پرسشنامه اطلاعات شخصی، سنجش میزان دانش رایانه‌ای سون و راب و کریسمیاضی (۲۰۱۱) و اضطراب رایانه‌ای روزن و ویل (۱۹۸۸) پاسخ دادند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که رابطه معنادار (در سطح ۰/۰۵) و منفی بین دو متغیر *دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری* برقرار است. در واقع، مدرسانی که میزان دانش رایانه‌ای بالایی دارند، ترس از فناوری کمتری دارند. نتایج تحقیق حاضر راهکارهایی را جهت تربیت مدرس زبان فارسی به برنامه‌ریزان آموزشی ارائه نموده و در مورد فرایند کارآمدتر تدریس زبان فارسی با توجه به نیازهای جدید در به‌کارگیری فناوری در آموزش، پیشنهادهایی از جمله گنجانیدن دوره‌های آموزشی به‌کارگیری ابزارهای فناوری در دوره‌های ضمن خدمت معلمان مطرح نموده است.

کلیدواژه‌ها: آموزش زبان فارسی، ابزارهای فناوری، ترس از فناوری، دانش رایانه‌ای.

* E-mail: saeedi.za@gmail.com

**E-mail: zahratahavvori@yahoo.com (نویسنده مسئول)

۱. مقدمه

رشد سریع اطلاعات و تحول فناوری‌های نوین در سال‌های اخیر، باعث ایجاد تغییراتی در عرصه‌های متفاوت جوامع از جمله در نظام آموزشی آن‌ها شده است و با پیشرفت فناوری اطلاعات و تکنولوژی، ابزارها و شیوه‌های آموزش و یادگیری زبان نیز متحول شده‌اند. ابزارهای فناوری جزء جدایی‌ناپذیر تدریس شده است و مجموعه ابزارهای آموزشی و تدریس دیگر محدود به قلم و تخته نمی‌شود. استفاده از ابزارهای فناوری در آموزش در دنیای امروز، بسیار مهم و ضروری شده است (Agudo & de Dios, 2014) و پیشرفت سریع دستگاه‌ها باعث شده معلمان از راه‌های مختلف بتوانند مطالب خود را به دانش‌آموزان ارائه کنند (Lam, 2000: ۳۹۵). انتظار می‌رود که ابزارهای فناوری و رایانه به‌عنوان وسیله‌ای برای تکمیل امر آموزش به‌طور گسترده در کلاس درس استفاده شود (Fekeye, 2010). به‌کارگیری رایانه و ابزارهای فناوری در آموزش زبان در حال پیشرفت و افزایش است و این امر در حوزه آموزش زبان فارسی به‌عنوان زبان خارجی و جایگاه ویژه زبان فارسی به‌عنوان زبان علم در منطقه و جهان نیز اهمیت دارد.

با به‌کارگیری رایانه و سایر ابزارهای مربوط به فناوری می‌توان فرایند یادگیری را هدفمند کرد و پیشرفت زبان‌آموزان را فراهم نمود. درواقع، معلمان می‌توانند دانش و مهارت دانش‌آموزان خود را ارتقا دهند و فرایند یادگیری را اثر بخش‌تر و جذاب‌تر کنند که لازمه ایفای چنین نقشی وجود معلمان و مدرسان توانمند در زمینه موضوع‌های مورد تدریس و کاربرد ابزارهای فناوری اطلاعات در کلاس درس است (اسماعیل‌نیا و همکاران، ۱۳۹۲). این گستردگی ابزارهای فناوری و مزایای استفاده از رایانه در آموزش، ایجاب می‌کند که معلمان و مدرسان به مهارت‌های رایانه‌ای مسلط باشند. این در حالی است که همزمان با رشد سریع

تکنولوژی، معلمان در تطبیق آن با تدریسشان و استفاده مفید و مؤثر از آن عموماً کند عمل کرده‌اند (Gratton, 1998؛ به نقل از Lam, 2000) و باعث شده است که آن‌ها نتوانند در به‌کارگیری موفقیت‌آمیز ابزارهای فناوری خوب عمل کنند.

سودمند بودن به‌کارگیری ابزارهای فناوری در آموزش زبان این امر را ضمانت نمی‌کند که معلمان حتماً قادر خواهند بود که از ابزارهای فناوری در کلاس درس استفاده کنند. معلمان به دلیل برخی از عوامل در به‌کارگیری ابزارهای فناوری احساس تردید دارند که یکی از رایج‌ترین آن‌ها احساس اضطراب و نگرانی است. این نگرانی معلمان عمدتاً از طریق مواجه شدن با ابزارهای فناوری شکل می‌گیرد که نام آن تکنوفوبیا^۱ یا ترس از رایانه یا اضطراب رایانه‌ای^۲ است (یوسفی آذرغام و جباری،^۳ ۲۰۱۲: ۴۵۲) که به معنای احساس ترس و هراس توسط فرد هنگام استفاده از رایانه یا فکر کردن به استفاده از رایانه در زمان آینده است. ترس از فناوری، عاملی تأثیرگذار است که مانع از به‌کارگیری خوب و موفقیت‌آمیز آن در هر زمینه‌ای می‌شود (یوسفی آذرغام و جباری، ۲۰۱۲).

بنابراین، لازم است که این پدیده با ضرورت افزایش به‌کارگیری ابزارهای فناوری و رایانه‌ای برای هدفمند کردن آموزش و یادگیری زبان فارسی بیشتر مورد توجه قرار گیرد. در این پژوهش برآنیم تا به این سؤال پاسخ دهیم: آیا رابطه معناداری میان میزان دانش و سواد رایانه‌ای^۴ و ترس از فناوری و رایانه معلمان و مدرسان زبان فارسی وجود دارد یا خیر؟

^۱ Technophobia

^۲ Computer Anxiety

^۳ Yoosefi Azarfam & Jabbari

^۴ Computer Literacy

۲. پیشینه پژوهش

۲-۱. تکنولوژی و آموزش زبان

امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، به‌عنوان یک پدیده قدرتمند و تأثیرگذار در جامعه جایگاه خاص و مهمی را در آموزش به خود اختصاص داده است. همزمان با ورود فناوری‌های ارتباطی جدید و نفوذ رایانه‌ها در حوزه‌های مختلف زندگی اجتماعی انسان، یکی از مهمترین نوآوری‌های آموزش زبان یعنی یادگیری زبان به کمک رایانه (CALL)^۱ ظهور کرد. نونان^۲ (۲۰۰۳: ۲۴۸) CALL را این‌گونه تعریف کرده است: «فرایندهایی که در آن زبان‌آموزان بوسیله رایانه و تکنولوژی، مهارت زبانی خود را ارتقا می‌بخشند».

به کارگیری رایانه و ابزارهای فناوری در آموزش، یادگیری و تمرین زبان خارجی/ دوم‌زبانی دارد (Alsied & Pathan, 2013). گونوچ و کوزو^۳ (۲۰۱۴) به نقل از مرک^۴ (۲۰۱۵) معتقدند استفاده از ابزارهای فناوری نقش مهمی در دخیل‌نمودن زبان‌آموزان در یادگیری زبان دارد. ابولاد و یوسف^۵ (۲۰۰۵) به نقل از اویرنک و فقیون^۶ (۲۰۱۳)، ابزارهای فناوری ارتباطات و اطلاعات را به‌عنوان ابزاری مهم و ضروری در هر سیستم آموزشی توصیف کرده‌اند که در این صورت می‌توان مواد آموزشی را ارتقا داد و مواد درسی را با کیفیت بالایی ارائه کرد و نیز استقلال در یادگیری دانش‌آموزان را فراهم نمود (بداللهی، ۱۳۹۰: ۳۷) و باعث یادگیری بهتر آنها شد. به‌کارگیری رایانه و ابزارهای فناوری

^۱ Computer Assisted Language Learning

^۲ Nunan

^۳ Gunuc & Kuzu

^۴ Merc

^۵ Abulade & Yusuf

^۶ Oyeronke & Fagbohun

در آموزش زبان باعث ایجاد مرحله‌ای جدید در زمینه آموزش و یادگیری مدرن زبان شده است (Chapelle, 2002: 19). آپانپا و لاوال^۱ (۲۰۰۹) ادعا کردند که استفاده از ابزارهای فناوری و دانستن این امر که چگونه می‌توان با این ابزارها یادگیری دانش‌آموزان را حمایت کرد و بهبود بخشید، برای معلمان حرفه‌ای در جهان امروز ضروری است (به نقل از Oyeronke & Fagbohun, 2013: 3). این دانش و به‌کارگیری ابزارهای فناوری در تدریس توسط معلمان باعث تسهیل روند تدریس و یادگیری در این عصر مدرن و انبوه از اطلاعات است. در واقع، هدف اصلی از به‌کارگیری ابزارهای فناوری در تدریس آسان کردن یادگیری و درک بهتر و سریع‌تر مطالب است. این امر در نتایج تحقیقات بی‌شماری مشاهده می‌شود، از جمله پارک و سون^۲ (۲۰۰۹) بر این عقیده‌اند که استفاده از ابزارهای فناوری در آموزش فرصت‌هایی را برای زبان‌آموزان فراهم می‌کند که در یادگیری واقعی مشغول شوند و به‌طور کلی، یادگیری زبان خارجی جالب شود. محیط کلاس درس سنتی برای آموزش و یادگیری زبان بسیار خشک و غیرطبیعی است. فیکي^۳ (۲۰۱۰) در پژوهش خود که استفاده از رایانه در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی را در دبیرستان‌ها ارزیابی کرده است، به این نتیجه می‌رسد که با استفاده از رایانه در تدریس زبان، دانش‌آموزان املاي کلمات را سریع‌تر یاد می‌گیرند و ۹۵٪ معلمان در پژوهش وی با این امر موافق بودند که تدریس زبان انگلیسی از طریق رایانه آسان‌تر می‌گردد. پارک و سون (۲۰۰۹) در پژوهش خود با موضوع «به‌کارگیری آموزش به کمک رایانه در کلاس‌های EFL»، به این نتیجه رسیدند که استفاده از رایانه و ابزارهای فناوری در کلاس درس باعث تقویت و بهبود مهارت‌های زبانی در زبان‌آموزان می‌گردد. لم^۴ (۲۰۰۰) نیز معتقد است که آموزش زبان از طریق تکنولوژی، به‌عنوان نقشی تکمیلی، مانند ابزار کمک آموزشی

^۱ Apanpa & Lawal

^۲ Park & Son

^۳ Fakey

^۴ Lam

برای معلم در تدریس در نظر گرفته می‌شود. معلمان آموزش زبان دوم از ابزارهای فناوری نوین در تدریس استفاده می‌کنند، به علت این که به‌کارگیری این ابزارها در آموزش به زبان‌آموزان انگیزه می‌دهد و یادگیری را برای آنها جالب و نشاط‌آور می‌نماید و همچنین متون واقعی و موثقی را برای آنها فراهم می‌کند (قاسمی و هاشمی و حقیقی، ۲۰۱۱: ۳۵). از اینترنت می‌توان برای ارائه زبان در محیطی طبیعی، واقعی و در ارتباطی زنده با دیگر زبان‌آموزان استفاده کرد. از ابزارهای فناوری اطلاعات برای آموزش مهارت‌های زبان نیز می‌توان استفاده کرد، مثلاً از نوارها و ویدئوها برای تکمیل مهارت شنیداری و یا برای تدریس فرهنگ. اینترنت به‌عنوان منبعی برای اطلاعات به‌روز و جدید در تدریس زبان دوم است. میهمی و ورمقانی (۲۰۱۳) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که استفاده از مواد آموزشی و تدریس به کمک رایانه در یادگیری درک مطلب خواندن در زبان دوم مفید است و باعث پیشرفت زبان‌آموزان می‌گردد. طالبی و تیموری (۲۰۱۳) نیز طبق مطالعه خود که راجع به تأثیر یادگیری از طریق رایانه بر پیشرفت تلفظ در کلاس‌های آموزش زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی است، بر این عقیده‌اند که استفاده از رایانه انگیزه و علاقه زبان‌آموزان را بالا می‌برد و بر پیشرفت آنها در تلفظ تأثیر می‌گذارد. همچنین، در مطالعه‌ای که رضوانی و کتابی (۲۰۱۱) با موضوع بررسی تفاوت بین دو نوع آموزش از طریق متون کتاب و متون وب سایت و تأثیرشان بر یادگیری قاعده‌های دستوری زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی بر روی زبان‌آموزان ایرانی انجام دادند، به این نتیجه دست یافتند که استفاده از متون وب سایت برای تدریس قاعده‌های دستوری باعث تسلط زبان‌آموزان بر قاعده‌های دستوری می‌شود. بابا‌تبارملک‌شاه (۱۳۹۳) نیز در مطالعه خود به تأثیر آموزش به کمک رایانه بر قابل‌فهم‌بودن تلفظ زبان انگلیسی دانش‌آموزان پرداخته است. مرزبان (۲۰۱۱) در پژوهشی به این نتیجه رسیده است که استفاده از رایانه در آموزش مهارت خواندن باعث پیشرفت زبان‌آموزان در این مهارت می‌گردد.

همچنین در حوزه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، تاج‌الدین و نعمتی (۱۳۹۱) به ارزیابی تأثیر آموزش از طریق رایانه در مقایسه با روش سنتی بر میزان یادگیری فارسی‌آموزان روی ۳۰ نفر از زبان‌آموزان در دو گروه کنترل که آموزش به روش سنتی داشتند و گروه آزمایشی که به کمک رایانه آموزش می‌دیدند، پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات دو گروه وجود دارد و میزان موفقیت گروه آموزش به کمک رایانه بیشتر بوده است. با توجه به این که در آموزش زبان دوم از جمله زبان فارسی باید شرایطی فراهم کرد که فراگیری زبان ساده‌تر، سریع‌تر، و پایدارتر انجام گیرد و زمینه فراگیری مداوم فراهم گردد، به کارگیری رایانه و سایر ابزارهای فناوری در آموزش زبان اهمیت ویژه‌ای دارد و یادگیری کار با ابزارها برای معلمان و مدرسان زبان یک امر ضروری است. در واقع، آنها باید از دانش رایانه‌ای کافی برخوردار باشند. برای استفاده از رایانه در یادگیری زبان، معلمان باید دانش و مهارت برای استفاده از آن را داشته باشند و بتوانند توانایی خود را در به کارگیری آن ابزارها تقویت کنند و بهبود بخشند (Son, Robb, Charismiadji, 2011: 34).

۲-۲. دانش رایانه‌ای معلمان

همان‌طور که ابزارهای فناوری و رایانه‌ای به صورت گسترده در دسترس است، افزایش استفاده از بافت‌های الکترونیکی معنای ویژه سواد^۱ را توسعه داده است و سواد جدید چون دانش رایانه‌ای را ایجاد کرده است. (Son, Robb, Charismiadji, ۲۰۱۱). بنابراین، برای به کارگیری ابزارهای فناوری و رایانه‌ای در آموزش زبان ضروری است که معلمان و مدرسان زبان حداقلی از مهارت و دانش رایانه‌ای را داشته باشند. سواد رایانه‌ای، دانش و توانایی استفاده از رایانه به شکل مؤثر و کارآمد است و مرتبط با ابزارهای فناوری است. شخصی که توانایی دارد یک رایانه را راه اندازد و زبانی را که در کار کردن با یک سیستم خاص مورد نیاز است، بفهمد، سواد رایانه‌ای دارد (Akinnubi, Ozovehesule & Madamiyisa, 2012: 330). از جمله

^۱ Literacy

پژوهش‌های صورت‌گرفته در این زمینه، می‌توان به مطالعه سون و راب و کریسمیاضی^۱ (۲۰۱۱) اشاره کرد. آنها در مطالعه خود سعی کردند به بررسی سطح دانش رایانه‌ای معلمان آندونزی و بررسی عوامل مؤثر داخلی و خارجی که بر استفاده آنها از ابزارهای فناوری در کلاس درس تأثیر می‌گذارد، بپردازند. از نظر آنان، دانش رایانه‌ای به‌عنوان توانایی استفاده یا بکارگیری رایانه در سطحی مناسب است. آکیننوبی^۲ و همکاران (۲۰۱۲) در مقاله‌ای به بررسی رابطه میان سطح سواد رایانه-ای و مؤثر بودن شغل معلمی در ایالت کوارا^۳ نیجریه پرداختند. نتایج نشان داد که رابطه معناداری بین سطح دانش رایانه‌ای و مؤثر بودن شغل آنها وجود دارد. در مطالعه‌ای دیگر، آکیننوبی و همکاران (۲۰۱۳) به ارزشیابی مهارت رایانه‌ای و ابزارهای فناوری معلمان پرداخته‌اند. هدف آنها از این پژوهش فهم این موضوع است که این معلمان تا چه اندازه دارای سواد و دانش رایانه‌ای و ابزارهای فناوری هستند و این که به چه میزان از رایانه در تدریس خود استفاده می‌نمایند. یافته‌ها نشان داد که معلمان به این امر که به‌کارگیری رایانه و ابزارهای فناوری در تدریس و دانش و سوادشان در این زمینه بسیار مهم است، آگاه هستند و اکثریت آنها دانش رایانه‌ای خوبی دارند، اما نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که مدرسان زبان با وجود داشتن مهارت رایانه‌ای و دانش رایانه‌ای کافی در به‌کارگیری ابزارهای فناوری نوین و رایانه در کلاس درس با مشکلاتی مواجه می‌گردند (Park & Son, 2009؛ یداللهی، ۱۳۹۰؛ یوسفی آذرفام و جباری، ۲۰۱۲) و به دلایلی نمی‌توانند از رایانه و ابزارهای فناوری به صورت موفقیت‌آمیز در کلاس درس استفاده کنند. عواملی چون نگرش‌های منفی آنها نسبت به رایانه و تکنولوژی، عدم دسترسی به رایانه و نرم‌افزارهای آموزشی نوین (Fakey, 2012)، سابقه تدریس پایین، نبود وقت کافی، عدم اعتماد به مهارت‌هایشان در کار با رایانه و ابزارهای فناوری (Lam, 2000؛ یوسفی آذرفام و جباری، ۲۰۱۲) و ترس از فناوری و رایانه باعث می‌شود که معلمان

^۱ Son, Rob & Charismiadji

^۲ Akinnubi

^۳ kwara

و مدرسان زبان علی‌رغم آشنایی با تکنولوژی، از به‌کارگیری این ابزارها در امر آموزش خودداری نمایند (یداللهی، ۱۳۹۰) و درواقع، در خصوص استفاده از آن در فرایند تدریس آمادگی نداشته باشند یا نتوانند از آنها در آموزش استفاده کنند. یکی از رایج‌ترین این عوامل که باعث می‌شود معلمان و مدرسان هنگام بکارگیری از ابزارهای فناوری در تدریس احساس راحتی نکنند، داشتن اضطراب رایانه‌ای و یا ترس از فناوری است.

۲-۳. ترس از فناوری

ترس از فناوری^۱ و رایانه، مسأله مهمی در بسیاری از جوامع است، زیرا افراد زیادی هستند که احساس منفی نسبت به رایانه دارند و اینکه رایانه بیش از پیش به همه جنبه‌های زندگی وارد شده است، از کاربرد آن اجتناب می‌کنند (لطیفی، کرمی و بامرادی، ۱۳۹۲). ترس از فناوری در واقع به نگرش‌های منفی راجع به استفاده از آنها باز می‌گردد. بسیاری از مردم واکنش عاطفی منفی، مانند نگرانی و استرس دارند که با شکست در استفاده از ابزارهای فناوری جدید پیوند خورده است (Anthony, Clarke, Anderson, 2000). ترس و اضطراب عامل اصلی مقاومت در برابر استفاده از رایانه برای اهداف آموزشی است. ترس از فناوری در هر زمینه‌ای، عاملی تأثیرگذار است که مانع از به‌کارگیری خوب و موفقیت‌آمیز ابزارهای فناوری می‌شود (آذرفام و جباری، ۲۰۱۲). روزن و ویل^۲ (۱۹۹۵: ۵۸) ترس از فناوری و یا تکنوفوبیا را این‌گونه تعریف می‌کنند:

≠ نگرانی درباره کار با رایانه یا ابزارهای فناوری در حال حاضر یا در آینده؛

^۱ Technophobia

^۲ Rosen & Weil

≠ نگرش‌های سراسر منفی نسبت به کار با رایانه، احساسات منفی خاص و یا گفتگوهای درونی خودانتقادی در طول مدت کار با رایانه یا موقع اندیشیدن در مورد استفاده از رایانه در زمان آینده.

یوسفی آذرفام و جباری (۲۰۱۲) در مطالعه خود که در رابطه با ترس از فناوری معلم‌هاست، معتقدند که اضطراب و ترس از رایانه عاملی مایوس‌کننده است و مانع از به‌کارگیری موفق ابزارهای فناوری در میان معلمان می‌شود. آنها در مطالعه‌شان به بررسی عواملی که منبع این ترس و نگرانی هستند، پرداخته‌اند. می‌توان گفت که با وجود اضطراب رایانه در معلمان و مدرسان زبان، آنها تمایلی به استفاده از رایانه و ابزارهای فناوری ندارند و این امر تأثیری منفی در آموزش آنها می‌گذارد. همانطور که روزن و ویل (۱۹۹۵) عقیده دارند معلمان که ترس از فناوری دارند، از به‌کارگیری رایانه در تدریس اجتناب می‌کنند. همچنان که لطیفی، کرمی و بامرادی (۱۳۹۲) بیان نموده‌اند که معلمان بنابر دلایلی از تعامل و کار با رایانه طفره می‌روند. به نظر می‌رسد که این افراد به میزان قابل ملاحظه‌ای اضطراب رایانه-ای دارند و وقتی شرایط کار با آن یا آموزش مهارت‌های اساسی مرتبط با آن فراهم می‌شود، از رویارویی با چنین موقعیت‌هایی اجتناب می‌کنند. آن‌ها هنگام استفاده از این ابزارها راحت نیستند و تمایل ندارند تا به طور جدی از رایانه استفاده کنند. ترس از کار با ابزارهای فناوری و به تبع آن عدم استفاده از رایانه و ابزارهای فناوری در تدریس به شخصیت افراد نیز بستگی دارد. آنتونی، کلرک و اندرسون^۱ (۲۰۰۰) در مطالعه‌شان، ماهیت ارتباط میان ترس از فناوری و انواع شخصیت‌ها و نگرش‌های آن‌ها نسبت به رایانه را بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که این اضطراب و ترس با هر پنج بعد ویژگی‌های شخصیتی افراد (روان‌رنجور، برون‌گرا، آزاد و باز،

^۱ Anthony, Clarke & Anderson

سازگار، با وجدان) در ارتباط است. نتایج به ارتباط مثبت بین تکنوفوبیا و شخصیت روان‌رنجور و رابطه عکس و متضاد بین تکنوفوبیا و ویژگی شخصیتی آزاد و بازبودن اشاره می‌کنند. در مطالعه‌ای دیگر با همین موضوع که به بررسی نقش شخصیت به‌عنوان متغیر سطح فردی در رابطه با ترس از فناوری توسط کوروکوندا^۱ (۲۰۰۵) در دانشگاهی در نیویورک انجام شده بود، همین نتیجه به‌دست آمد. نتایج این مطالعه پیشنهاد می‌دهد که ابعاد شخصیتی نقش مهمی در تکنوفوبیا دارند؛ مخصوصاً شخصیت روان‌رنجور، رابطه مثبتی با ترس از فناوری دارد. همچنین، یداللهی (۱۳۹۰) به بررسی استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در تدریس و رابطه آن با میزان مهارت و اضطراب رایانه‌ای دبیران زبان انگلیسی پرداخته است. او نتیجه گرفته است که رابطه معنادار و منفی میان به‌کارگیری ابزارهای فناوری با اضطراب رایانه، سابقه تدریس و سن شرکت‌کنندگان وجود دارد. باین‌حال، تاکنون مطالعه خاصی در مورد ارتباط میان دانش رایانه‌ای و میزان ترس از فناوری معلمان و مدرسان آموزش زبان فارسی به خارجیان صورت نگرفته است. در این راستا، پژوهش حاضر به بررسی ارتباط میان دانش رایانه‌ای و میزان ترس از فناوری یا تکنوفوبیا در معلمان و مدرسان زبان فارسی پرداخته است.

۳. روش پژوهش

طرح این تحقیق از نوع کمی و کاربردی است. این مطالعه به منظور بررسی رابطه میان میزان دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان انجام شده است.

^۱ Korukonda

^۲ Computer Anxiety

۳-۱. جامعه آماری

شرکت کنندگان در تحقیق حاضر شامل ۴۰ استاد و مدرس آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان مشغول به کار در دو مرکز آموزش زبان فارسی دانشگاه مجازی المصطفی و دانشگاه بین‌المللی قزوین بودند که به صورت نمونه‌گیری در دسترس^۱ انتخاب شدند. تعداد ۱۰ نفر از این جامعه مرد و ۳۰ نفر آنها زن بودند و در میانگین سنی ۲۵ تا ۴۰ سال قرار داشتند. سابقه تدریس این اساتید بین ۱ تا ۱۳ سال بود. جامعه مورد بررسی برحسب ویژگی‌ها و پرسش‌های جمعیت‌شناختی با آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف معیار، مقیاس بیشترین و کمترین) با استفاده از جداول توصیف شده‌اند.

جدول (۱): شاخص‌های توصیفی مربوط به سن مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

فراوانی	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار
۴۰	۲۷	۴۰	۳۲/۳۵	۳/۰۷

جدول ۱ نشان‌دهنده شاخص‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین) مربوط به سن مدرسان آموزش زبان است.

جدول شماره ۲ شاخص‌های توصیفی (فراوانی و درصد) مربوط به جنسیت مدرسان آموزش زبان فارسی را نشان می‌دهد.

^۱ Convenience Sampling

جدول (۲): شاخص‌های توصیفی مربوط به جنسیت مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

جنسیت	فراوانی	درصد
مرد	۱۰	۲۵
زن	۳۰	۷۵
کل	۴۰	۱۰۰

۲-۳. ابزارهای پژوهش

جهت جمع‌آوری داده‌ها در این مطالعه، از ۳ پرسشنامه استفاده شد که شامل پرسشنامه اطلاعات شخصی، پرسشنامه سنجش میزان دانش رایانه‌ای سون و راب و کریسمیاضی^۱ (۲۰۱۱) و پرسشنامه سنجش میزان اضطراب رایانه‌ای روزن و ویل (۱۹۸۸) بود.

پرسشنامه اول که توسط محققان طراحی شده بود، حاوی اطلاعات شخصی شامل سن و جنس و میزان سابقه تدریس و محل تدریس و سابقه کار با رایانه بود. پرسشنامه دوم برای ارزشیابی سطح سواد و دانش رایانه‌ای بود که توسط سون، راب و کریسمیاضی (۲۰۱۱) تهیه و در مطالعه‌شان به کار رفته بود. این پرسشنامه شامل ۱۰ آیتم بوده و روایی آن از طریق آلفای کرونباخ $U=0.78$ بدست آمد. پرسشنامه سوم که سنجش میزان ترس از فناوری روزن و ویل (۱۹۸۸) بود، شامل سه قسمت است: بخش اول سنجش میزان اضطراب رایانه‌ای^۲ افراد است که توسط ویل و روزن و سرز^۳ (۱۹۸۸) طراحی شده و شامل ۱۰

^۱ Charismiadj

^۲ computer anxiety CARS-C

^۳ Weil, Rosen, Sears

تجربه فرضی از کار با رایانه است. این بخش به موقعیت‌هایی اشاره می‌کند که ممکن است باعث ایجاد ترس و نگرانی یا بیم و هراس شود و شرکت‌کننده‌ها می‌بایست با انتخاب یکی از گزینه‌های "اصلا، کمی، متوسط، زیاد، خیلی زیاد" به این اشاره کنند که در هر موقعیت چقدر احساس نگرانی یا ترس دارند.

بخش دوم سنجش افکار رایانه‌ای افراد است که توسط ویل و روزن (۱۹۸۸) طراحی شده است و شامل ۱۰ مورد از احساسات منفی و مثبت فرد هنگام کار با رایانه است. در این بخش هم شرکت‌کنندگان باید یکی از گزینه‌های «اصلا، یه کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد» را انتخاب کنند.

بخش سوم نیز که توسط روزن و ویل (۱۹۸۸) طراحی شده، و شامل ۱۰ پرسش می‌شود که نگرش‌های کلی راجع به رایانه و تکنولوژی^۲ را می‌سنجد و به این ترتیب، تکنوفوبیا یا ترس از به‌کارگیری رایانه مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان مورد سنجش قرار گرفت.

۳-۳. مراحل انجام پژوهش

ابتدا پرسشنامه سواد رایانه‌ای و ترس از فناوری به زبان فارسی ترجمه شده‌اند و سپس با استفاده از تکنیک ترجمه برگردان^۳، صحت مراحل ترجمه توسط یکی از کارشناسان مورد تأیید قرار گرفته و سپس، با هماهنگی‌های انجام‌شده با گروه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان دانشگاه مجازی المصطفی و مرکز آموزش زبان فارسی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی در قزوین، پرسشنامه‌ها بین معلمان و مدرسان این مرکز از طریق ایمیل پخش و توزیع گردید. از ۱۵۰ پرسشنامه

^۱ Computer Thoughts CTS-C

^۲ General Attitudes Toward Computers GAT-S

^۳ Back Translation

ارسال شده، ۴۰ عدد آنها توسط شرکت‌کننده‌های پژوهش کامل پر شده بود که برای انجام مراحل بعدی مورد استفاده قرار گرفته و پرسشنامه‌های ناقص کنار گذاشته شده است. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی، استنباطی و نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ استفاده شده است. ضمناً نحوه نمره‌گذاری پرسشنامه‌ها مشخص گردید و جدولی نیز جهت نمره‌گذاری پرسشنامه ترس از فناوری و به‌طور اخص سؤالاتی که نمره‌گذاری معکوس نیاز داشتند، در جدولی تهیه گردیده است.

۴. یافته‌های پژوهش

در این قسمت نتایج به دست آمده در چارچوب پرسش پژوهش ارائه شده است. بر این اساس، ابتدا به توصیف داده‌های جمعیت‌شناختی و سپس به آزمون پرسش پژوهش با استفاده از آزمون‌های آمار استنباطی پرداخته شده است. همچنین، آزمون فرضیه پژوهشی با استفاده از سطح آلفای ($\alpha = 0/05$) به‌عنوان مقدار خطای مورد قبول برای رد فرضیه در نظر گرفته شده است. به عبارت دیگر، احتمال خطای کمتر از $0/05$ برای تأیید فرضیه و احتمال خطای بیشتر از $0/05$ برای رد فرضیه در نظر گرفته شده است.

در این قسمت شاخص‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین) مربوط به نمرات پرسشنامه دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان در جدول شماره ۳ نمایش داده شده است.

جدول (۳): شاخص‌های توصیفی مربوط به نمرات پرسشنامه دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

جنسیت	نمره	ترس از فناوری	دانش رایانه‌ای
مرد	بالاترین	۹۶	۵۵
	پایین‌ترین	۱۴۴	۹۸

۷۵/۸۰	۱۱۸/۶۰	میانگین	
۱۳/۱۱۳	۱۹/۲۵۴	انحراف معیار	
۴۲	۷۶	بالاترین	زن
۱۱۶	۱۵۶	پایین‌ترین	
۷۵/۸۳	۱۱۸/۰۰	میانگین	
۲۱/۱۶۳	۲۰/۳۰۸	انحراف معیار	
۴۲	۷۶	بالاترین	کل
۱۱۶	۱۵۶	پایین‌ترین	
۷۵/۸۳	۱۱۸/۱۵	میانگین	
۱۹/۳۰۶	۱۹/۸۰۶	انحراف معیار	

همان‌طور که در جدول ۳ مشخص است، میانگین ترس از فناوری بین شرکت‌کنندگان این پژوهش ۱۱۸/۱۵ و میانگین دانش رایانه‌ای این جامعه ۷۵/۸۳ است و میزان انحراف معیار ترس از فناوری ۱۹/۸۰۶ و انحراف معیار دانش رایانه‌ای ۱۹/۳۰۶ است.

چنان‌که اشاره شد، هدف از نگارش این مقاله، بررسی ارتباط میان دانش کامپیوتری و میزان ترس از فناوری یا تکنوفوبیای معلمان و مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بوده است. پرسش پژوهش این است که آیا میان سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری اساتید آموزش زبان رابطه‌ای وجود دارد. در صورت وجود رابطه، چه رابطه‌ای بین آنها برقرار است و چگونه قابل تبیین است؟

نتایج و یافته‌های پژوهش حاضر در جدول شماره ۳ در ذیل آمده است.

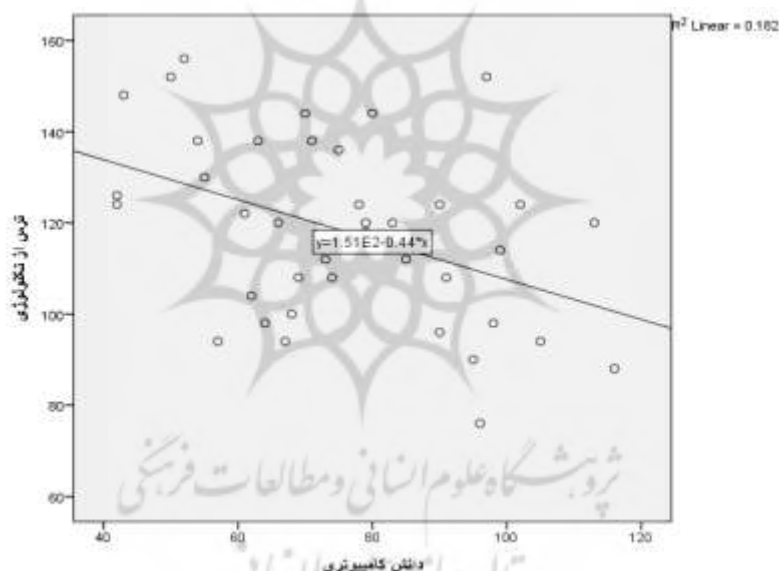
جدول (۴): ماتریس همبستگی بین سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش

زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون R	سطح معناداری P.value
دانش رایانه‌ای * ترس از فناوری	-۰/۴۳	۰/۰۵*

معناداری در سطح ۰/۰۵ (*)

جدول ۴ نشان‌دهنده ماتریس همبستگی بین سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان است. به منظور بررسی رابطه بین سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان از آزمون همبستگی پیرسون^۱ (Pearson's Correlation Test) استفاده شد. جدول فوق نشان می‌دهد که رابطه میان سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری اساتید آموزش زبان در سطح $(P < 0/05)$ از نظر آماری به صورت ضریب معکوس ($r = -0/43$) است.

نمودار (۱): نمودار پراکنش بین سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

^۱ Pearson's Correlation Test

نمودار ۱ پراکنش نمرات افراد بین دو متغیر سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان را نشان می‌دهد. خط وسط این نمودار نشان‌دهنده شیب رابطه بین این دو متغیر است. شیب در نمودار به این شکل (۱) است به دلیل این که رابطه منفی است. عدد داخل نمودار میزان رابطه (۴۳ صدم) را نشان می‌دهد و اگر به توان ۲ برسد تقریباً ۱۸ درصدی از واریانس مشترک را نشان می‌دهد.

۵. نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه‌ی میان میزان دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بود. پرسش‌های پژوهش این بود که آیا میان سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری اساتید آموزش زبان رابطه‌ای وجود دارد و در صورت وجود رابطه، چه رابطه‌ای بین آنها برقرار است و چگونه قابل تبیین است.

چنانکه در جدول ۴ نشان داده شد، رابطه میان میزان دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان معنادار است. به عبارت دیگر، مدرسانی که دانش رایانه‌ای بیشتری دارند، ترس از فناوری کمتری دارند. به بیان دیگر می‌توان گفت، مدرسانی که ترس از فناوری بیشتری دارند، دانش رایانه‌ای کمتری دارند. با توجه به سؤال پژوهش از آنجا که سطح معناداری بین دو متغیر دانش و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری در سطح ۰/۰۵ معنادار است، نشان‌دهنده این است که ارتباط بین این دو متغیر واقعی است و سطح معناداری واقعی بودن ارتباط را نشان می‌دهد. در نتیجه، پاسخ این سؤال این است که این ارتباط وجود دارد. نتایج این پژوهش نشان داد که بین سواد و دانش رایانه‌ای و ترس از فناوری مدرسان آموزش زبان فارسی رابطه منفی و معناداری وجود دارد.

به منظور پاسخ به پرسش پژوهش از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج این آزمون نشان داد که مدرسان آموزش زبان فارسی که دانش رایانه‌ای بیشتری داشتند، به میزان کمتری، ترس از فناوری داشتند. نتایج این پژوهش با مطالعاتی چون یداللهی (۱۳۹۰) و سادک^۱ (۲۰۰۸) هم‌سو است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت هر چه سواد و سطح دانش رایانه‌ای مدرسان آموزش زبان بالاتر باشد، ترس از فناوری کمتری دارند و در هنگام به‌کارگیری و استفاده از آن در کلاس درس با نگرانی کمتری مواجه می‌شوند و اگر نگرانی کمتری داشته باشند، اعتماد بیشتری به مهارت‌های خود در استفاده از رایانه دارند و همچنین احساس مثبت‌تری نسبت به استفاده از رایانه دارند. در نتیجه، به‌طور موفقیت‌آمیزی از آن در تدریس استفاده می‌کنند (Sadik, 2006). در صورتی که آنها از سواد و دانش رایانه‌ای کمی برخوردار باشند، میزان ترس از فناوری بالایی خواهند داشت و کمتر از ابزارهای فناوری در تدریس و آموزش زبان استفاده می‌کنند (یداللهی، ۱۳۹۰). یافته‌های پژوهش‌های مذکور با نتایج برخی مطالعات (لم، ۲۰۰۰؛ یوسفی آذرفام و جباری، ۲۰۱۲) ناهم‌سو است، زیرا این پژوهشگران دریافته‌اند که رویکرد ما نباید در برخورد با معلمان و مدرسان آموزش زبان منفی بوده و عامل اصلی عدم موفقیت را ترس از فناوری، پایین بودن سطح دانش رایانه‌ای و یا عدم اشتیاق به استفاده از ابزارهای فناوری در تدریس بدانیم و این نظام آموزشی است که باید مورد انتقاد قرار گیرد. این مطالعات سعی کرده‌اند نشان دهند که ترس از فناوری معلمان یک سوءتفاهم است و تصمیم آنها برای در نظر گرفتن استفاده از ابزارهای فناوری و رایانه‌ای، بر اساس مقاومت در برابر این ابزارها نیست، بلکه بر پایه اعتقادات آنها در غیرمفید بودن ابزارهای فناوری برای زبان‌آموزانشان است و

^۱ Sadik

درواقع، این معلمان و مدرسان از دلایل مفید بودن و بکارگیری آن متقاعد نشده‌اند.

در پایان بر اساس یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود با توجه به این که ابزارهای فناوری جزء لاینفک زندگی روزمره ما شده است و همچنین با توجه به اهمیت رایانه و فناوری‌های مربوط به آن، مانند تارنما، اینترنت و تأثیرات آن در روش‌های یاددهی و یادگیری، کارگاه‌های آموزش کار با رایانه در برنامه‌های آموزش ضمن خدمت معلمان و مدرسان آموزش زبان به‌منظور بالابردن سطح دانش رایانه‌ای و کاهش اضطراب رایانه‌ای آنان گنجانده شود (لطیفی و همکاران، ۱۳۹۲؛ Akinnubi et al, 2012; Lam, 2000; Sadik, 2008; Oyeronke, 2013). این نشان می‌دهد که برای افزایش سواد رایانه‌ای مدرسان آموزش زبان فارسی نیز، آنها به دوره‌های آموزشی آشنایی با رایانه و مهارت‌های استفاده از رایانه و ابزارهای فناوری در تدریس احتیاج دارند، چرا که ترس از فناوری مانعی برای به‌کارگیری ابزارهای مربوط به آن توسط مدرسان و معلمان می‌گردد. همچنین، باید آگاهی آنها را از مفید بودن استفاده از ابزارهای فناوری در تدریس بالا برد و به آنها فرصت‌های زیادی را برای استفاده از انواع مختلف برنامه‌ها پیشنهاد داد (Lam, 2000). برای بهره‌بردن از مزایای بسیار زیاد به‌کارگیری رایانه و فناوری در کلاس درس باید معلمان را در استفاده از فناوری‌های نوین در تدریس آموزش داد تا بتوانند دانش و اطلاعات خود را در این زمینه تقویت کنند (Fekeye, 2010) و به بهترین صورت از آن در کلاس درس و آموزش زبان استفاده نمایند، زیرا همان‌گونه که سعیدی (۲۰۱۳a, ۲۰۱۳b) معتقد است، فناوری و ابزارهای فناوری می‌توانند دارای چهره‌ای دو گانه باشند؛ بدین معنی که اگر از آنها با فرهنگ سازی مناسب و با ایجاد مهارت‌های

لازم در کاربران استفاده شود، می‌توانند در ارتقاء سطح آموزش و خصوصاً فراگیری زبان نقش ارزنده‌ای ایفا کنند و درغیراین‌صورت، می‌توانند عاملی منفعل یا در بعضی مواقع دارای چهره‌ای منفی باشند.

منابع

- اسماعیل‌نیا، مژگان، براتعلی منفرد راز و حسینعلی کوهستانی. (۱۳۹۲). «رابطه آشنایی با فناوری اطلاعات و توانمندسازی دبیران متوسطه شهرستان بروجرد». *فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*. ۴/۳. ۸۵-۱۰۰.
- بابا تبار ملک‌شاه، عاطفه. (۱۳۹۳). *تأثیر آموزش با کمک کامپیوتر بر قابل فهم بودن تلفظ زبان انگلیسی دانش‌آموزان ایرانی دوره اول متوسطه*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد: تهران. دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی.
- تاج‌الدین، سید ضیا الدین و محبوبه نعمتی سرخی. (۱۳۹۱). «بررسی تأثیر آموزش از طریق رایانه در مقایسه با روش سنتی بر میزان یادگیری زبان آموزان غیرفارسی‌زبان». *پژوهش نامه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان*. ۱/۱. ۱۰۱-۱۲۲.
- لطیفی، سعید. آزاد الله کرمی و افشین بابامرادی. (۱۳۹۲). «پیش‌بینی اضطراب رایانه معلمان بر اساس ویژگی شخصیتی و مؤلفه هوش هیجانی آنان». *فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*. ۲/۴. ۱۳۱-۱۴۸.
- یداللهی، سمانه. (۱۳۹۰). *بررسی استفاده از فناوری ارتباطات و اطلاعات در تدریس مهارت‌های زبان انگلیسی و رابطه آن با میزان مهارت و اضطراب رایانه دبیران زبان انگلیسی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد: تهران. دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی.
- Agudo, M. & de Dios, J. (2014). *English as a Foreign Language Teacher Education: Current Perspectives and Challenges*. Amsterdam: Rodopi.
- Akinnubi, O. P., A. Ozovehesule & H. Madamiyisa. (2012). "Computer literacy and teacher job effectiveness in Kwara State secondary schools". *Academic Research International*. 2(3): 329-333.
- Alsied, S. M., & M. M. Pathan. (2013). "The use of computer technology in EFL classroom: Advantages and implications". *IJ-ELTS*. 1(1). 61-71.

- Anthony, L. M. , M. C. Clarke & S. J. Anderson (2000). "Technophobia and personality, subtypes in a sample of South African University students". *Computer in Human Behaviour*. ۱۶. ۳۱-۴۴.
- Apanpa, O. S. & O. O. Lawal. (2009). "ICT – Competencies of teachers of ESL in Nigerian Secondary Schools".
Available at:
http://center.uoregon.edu/ISTE/uploads/NECC2009/KEY_43663688/Apanpa_ICTCompetencies_RP.pdf. Accessed on 10th of August, 2011.
- Chapelle, C. A. (2008). "Computer assisted language learning". In B. Spolsky & F. Hult (eds.). *The Handbook of Educational Linguistics*. Malden, MA: Blackwell Publishing.
- Fakey, D. (2010). "Evaluation of the use of English Language in private junior secondary schools in Ibadan Metropolis". *Humanity & Social Science Journals*. (1). 43-49.
- Ghasemi, B., M. Hashemi & S. Haghghi Bardine. (2011). "The capabilities of computers for language learning". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 58. 28-52.
- Korukonda, A. (2005). "Personality, individual characteristics and predisposition technophobia, some answers, questions and points to ponder about". *Information Sciences*. 309-328.
- Lam, Y. (2000). "Technophilia vs. Technophobia : A preliminary look at why second language teachers do or do not use technology in their classrooms". *Canadian Modern Language Review*. 3. 390-420.
- Marzban, A. (2011). "Improvement of reading comprehension through computer-assisted language learning in Iranian ntermediate EFL students". *Procedia Computer Science*. 3. 3-10.
- Meihami, H., B. Meihami & Z. Varmaghani. (2013). "The effect of computer-assisted language learning on Iranian EFL students listening comprehension". *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, 11. 57-65.
- Merc, A. (2015). "Using technology in the classroom: A study with Turkish pre-service EFL teachers". *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 14(2). 229- 238.
- Oyeronke , A. & M. Fagbohun. (2013). "An assessment of computer and ICT skills among secondary school teachers in Ota Ogun State". *Liberary Philosophy And Practice (E-Journal)*. 2-25.

- Park, Ch., & J. Son. (2009). "Implementing computer assisted language learning in the EFL classroom: Teachers perception and perspectives". *International Journal of pedagogies and Learning*, 5(2). 80-101.
- Rezvani, E., & S. Ketabi. (2011). "On the effectiveness of using Web-and print-based materials in teaching grammar to Iranian EFL learners. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 15. 376-381.
- Rosen, L. D. & M. M. Weil. (1995). Adult and teenage use of consumer, business, and entertainment technology: Potholes on the information super highway?" *Journal of Consumer Affairs [on-line]*, 29(1). 55-84.
- Rosen, L. D. & M. M. Weil. (1995). "Computer anxiety: A cross-cultural comparison of university students in ten Countries". *Computers in Human Behaviour*. 11(1). 45-64.
- Sadik, A. (2008). "Digital storytelling: A meaningful technology-integrated approach for engaged student learning". *Education Tech Research Dev*. 56. 487-506.
- Saedi, Z. (2013a). "Care with CALL". In D. Tafazoli & S. C. Chirimbu. *Language and Technology: Computer Assisted Language Learning*. Khate Sefid Publication (Iran). 40-47.
- Saedi, Z. & Sh. Sajjadi. (2013b). "Technophobia hindrance in teacher education: The impact of risk-taking personality in CALL". *Paper presented at the 11th TELLSI International Conference*.
- Sears, D. C., L. D. Rosen. & M. M. Weil. (2000). "General attitudes toward computers scale (GATC-Form C)". In L. D. Rosen & M. M. Weil (eds.). *Measuring Technophobia*. A manual for the administration and scoring of the general attitudes toward computers scale of the technophobia measurement. California State University, Dominguez Hills.
- Son, J. B., T. Rob. & I. Charismiadji. (2011). "Computer Literacy and Competency: A survey of Indonesian teachers of English as a Foreign language". *CALL- EJ*. 12(1). 26-42
- Talebi, F. & N. Teimoury. (2013). "The effect of computer-assisted language learning on improving EFL learners' pronunciation ability". *World Journal of English Language*. 3(2). 52-56.
- Yoosefi Azarfam, A. & Y. Jabbari. (2012). "Dealing with teachers technophobia in classroom". *Advances in Asian Social Science (AASS)*. 2(2). 452-455.
- Weil, M. M., D. C. Sears & L. D. Rosen. (2000). "Computer anxiety rating scale (Form C)". In L. D. Rosen & M. M. Weil (eds.). *Measuring*

Technophobia. A manual for the administration and scoring of the computer anxiety rating scale of the technophobia measurement. California State University, Dominguez Hills.

Weil, M. M., & Rosen, L. D. (1988). "Computer thoughts survey (Form C)". In L. D. Rosen & M. M. Weil (eds.). **Measuring Technophobia.** A manual for the administration and scoring of the computer thoughts survey of the technophobia measurement. California State University, Dominguez Hills.

